

Sheria za Australia

Australia ni jamii ya kitamaduni na wahamiaji kuja kutoka asili mbalimbali za kitamaduni na kidini. Waaustralia wana maadili mengi ya kawaida na kanuni ambazo kuunganisha yao. **Wao huishi kwa sheria sawa.** Dini mbalimbali na utendaji wa tamaduni uwepo na mfumo wa sheria kidunia za nchi. Waaustralia wote wana haki ya kueleza utamaduni wao na imani. Wakati huo kila mtu anatarajiwa kuzingatia kanuni na maadili ya pamoja na uhuru ambao unasaidia njia za maisha ya Australia.

Maadili haya ikiwemo ni pamoja na:

- uhuru wa kujieleza
- uhuru wa kushirikiana
- uhuru wa kukusanyika
- uhuru wa dini
- uhuru wa kutembea
- heshima kwa uhuru na hadhi ya mtu binafsi
- dhamira ya utawala wa sheria
- demokrasia ya bunge
- usawa wa fursa kwa watu wote, bila kujali jinsia, nchi ya asili, dini au kabila
- kukubalika kwa utamaduni
- roho ya usawa unadhihirisha kuheshimiana, haki ya usawa na huruma kwa wale wanaohitaji.

Kushughulika na maafisa wa serikali

Wakati wa kuwasili kwako katika Australia, utakuwa kushughulika na maafisa kutoka huduma nyingi za serikali. Maafisa wamefungwa na sheria kali ili kutoa huduma kwa njia ya kitaalamu na wa haki. Usitoe mtu rasmi pesa yoyote, kufikiri utakuwa kupata huduma bora kwa kufanya hivyo. Hii ni kinyume cha sheria. Sadaka ya fedha au rushwa ya aina yoyote inaweza kusababisha hatua za jinai zinazochukuliwa dhidi yenu.

Polisi wa Australia

Polisi katika Australia ni wafanyakazi wa serikali, kusaidia kutunza amani na kukuza usalama katika jumuiya. Kila jimbo na wilaya ina jeshi la polisi wake wenyewe pamoja na Polisi wa Shirikisho la Australia ni polisi wa taifa. Sheria ni tofauti katika kila jimbo na wilaya. Polisi huzuia na kugundua uhalifu, kulinda maisha na mali na kutekeleza sheria ya jinai. Jeshi la polisi wa Australia sio sehemu ya kijeshi. Unapaswa kuacha hofu polisi katika Australia, lakini kumbuka kuwaheshimu na kusikiliza na kufuata maelekezo yao wakati wote.

Sheria za Australia

Sheria za Australia huwahusu raia wa Australia na wakazi. Mfumo wa sheria wa Australia ni huru ya serikali. Kama una maswali yoyote kuhusu sheria za Australia, uhakikisha kuuliza mfanyikazi wa kesi yako au mshauri ili waweze kukusaidia kuelewa usahihi jinsi sheria yanahusu wewe na familia yako. Moja ya sababu sheria zipo ni kuweka salama kwa wewe na familia yako. Kujua baadhi ya sheria za msingi kutakusaidia kukabiliiana na maisha yako mpya katika Australia.

Usawa pamoja na sheria

Katika Australia watu wote ni sawa chini ya sheria. Waaustralia wote wana haki ya kuheshimiwa na kutibiwa katika namna ya haki na usawa. Hii inatumika kwa ajira, elimu, malazi, uhuru wa dini (ndani ya sheria za Australia), kununua bidhaa, upatikanaji wa huduma kama vile madaktari, mabenki na hoteli, na kuwekwa kizuizini au kukamatwa na mamlaka. Hakuna mtu anaweza kutibiwa tofauti kwa sababu ya wao:

- jinsia
- mbari, rangi/ ukabila
- nchi ya asili
- umri
- hali ya ndoa
- ujauzito
- imani ya kisiasa pamoja kidini
- ulemavu
- upendeleo wa ngono.

Dini na sheria

Australia haina dini rasmi au dini ya taifa na Waaustralia wote wako huru kufuata dini yoyote wanaochagua. Dini inayofuatiliwa katika Australia ni pamoja na Ukristo, Ubudha, Uislamu, Uyahudi, Hinduism na wengine wengi. Watu wanaweza kufanya mazoezi ya desturi ya dini na mila kama wao si katika mgogoro na sheria za Australia. Sheria za kidini hazitambuliki katika sheria ya Australia na hawana hadhi ya kisheria katika Australia.

Kitendo cha vurugu pamoja na sheria

Kutenda kitendo cha vurugu dhidi ya mtu mwingine ni kinyume cha sheria katika Australia. Kushambuliwa ni kosa la jinai na adhabu yake ni kali. Ni kinyume cha sheria kuwa vurugu kuelekea mtu yeyote - mwanaume, mwanamke, mtoto au familia.

Unyanyasaji wa majumbani na vurugu katika familia

Serikali ya Australia haina uvumilia wa unyanyasaji wa majumbani na familia katika hali yoyote. Unyanyasaji wa majumbani na wa familia ni uhalifu dhidi ya sheria. Mtu anayetenda uhalifu huu unaweza kwenda jela, iwe ni mwanamume au mwanamke. Vurugu ndani na ya familia ni pamoja na tabia au vitisho inavyolenga kudhibiti mpenzi wa kiume au wa kike au mtoto kwa njia ya kusababisha hofu au kutishia usalama wao na ustawi. Tabia au vitisho inaweza kuelekezwa kwa mtu mzima, mtoto au mali na inaweza ni pamoja na kufinywa, kupiga, kuzuia pumzi, kukanusha fedha muhimu kwa mpenzi au wanachama wa familia, kumtenga mpenzi na marafiki na familia, matusi, kukosoa mara kwa mara au vitisho kwa watoto. Kunazo huduma za kitamaduni katika Australia ambayo inaweza kusaidia. Kwa habari zaidi, kwenda kwenye www.1800RESPECT.org.au

Shambulio ya kingono

Katika Australia, ni kinyume cha sheria kwa kushambulia kingono mtu yeyote. Mtu anayetenda shambulio ya kingono anaweza kwenda jela, iwe ni mwanamume au mwanamke. Shambulio ya kingono ni kushambuliwa kimwili ya asili ya ngono. Inaelekezwa kuelekea mtu mwingine, ikiwa ni pamoja na mpenzi, au mke, bila ridhaa yao. Shambulio ya kingono inaweza ni pamoja na ubakaji, au kulazimisha mtu yeyote kufanya ngono au kufanya vitendo vya ngono, na kulazimisha mtu kwa kuangalia au kushiriki katika ponografia au kufanya ngono au mkufanya vitendo vya ngono na mtoto. Kuna huduma nyeti ya kitamaduni katika Australia ambayo inaweza kusaidia. Kwa habari zaidi, kwenda kwenye www.1800RESPECT.org.au

Unyanyasaji wa watoto na sheria

Watoto hulindwa na sheria ya Australia kutokana na unyanyasaji au vurugu. Unyanyasaji huu ikemo ni pamoja na unyanyasaji wa kimwili, kisaikolojia au wa kingono. Aina zote za unyanyasaji wa watoto ni uhalifu katika Australia. Katika baadhi ya matukio, mtoto wanaosumbuliwa na unyanyasaji anaweza kuchukuliwa mbali na familia zao na serikali kwa ajili ya ulinzi wao. Ikiwa wewe unafahamu kuwa mtoto anaumia kutokana na kunyanyaswa, au unashuku mtoto anashutumiwa kutokana na unyanyasaji, chini ya sheria, unapaswa kutoa taarifa kwa polisi.

Katika Australia, haikubaliki kuwatia nidhamu watoto kwa njia ya kuwapiga au kuwapiga kwa ngumu. Ni muhimu sana kwamba wazazi wajifunze njia za nidhamu watoto wao bila kutumia vurugu. Wazazi wanaweza kupata msaada wa ziada kwa kutunza watoto wao - kutoka kwa marafiki, familia nyingine, vituo vya jamii na vituo vya huduma ya watoto. Taarifa na ushauri juu ya uzazi inapatikana kutoka halmashauri, wafanyakazi wa jamii, wataalamu wa ushauri nasaha, kindergartens na shule na pia kwa tovuti, kama vile Taasisi ya Mafunzo ya Familia ya Australia (Australian Institute of Family Studies). Kwa habari zaidi, kwenda kwenye www.aifs.gov.au

Wazazi wana wajibu wa kuhudumia watoto wao nyumbani. Ingawa hakuna sheria inayosema umri wa chini kwa mtoto kufikia mpaka anaweza kuachwa nyumbani peke yake, lazima wazazi kuhakikisha usalama na ustawi wa watoto wao.

Visu, silaha pamoja na sheria

Kuna sheria kali sana kuhusu umiliki wa silaha za moto na silaha nyingine katika Australia. Watu ambao wanataka wenyewe kuwa na silaha lazima wawe na leseni. Visu vinachukuliwa kwa ujumla kuwa silaha hatari na ni kinyume cha sheria katika maeneo ya umma. Sheria na adhabu ni tofauti kati ya kila jimbo na wilaya. Kwa habari zaidi, kwenda kwenye www.ag.gov.au na utafute 'Crime and corruption'.

Ndoa na sheria

Katika Australia, watu wako huru kuchagua kama kufunga ndoa. Kwa kawaida, mtu lazima ana umri zaidi ya miaka 18 ili kufunga ndoa kwa kisheria. Katika baadhi ya hali mtu juu ya umri wa miaka 16 anaweza kuoia/kuolewa, lakini hii inahitaji amri ya mahakama. Mtu ambaye tayari amefunga ndoa hawezi kufunga ndoa na mtu mwingine isipokuwa wao ni mjane au kupata talaka ya kisheria. Kuona nana mtu zaidi ya mmoja kwa wakati mmoja inaitwa bigamy au mitala na inaweza kusababisha kufungwa jela.

Kulazimisha mtu yeyote kuoana ni kosa kubwa katika Australia. Mtu lazima kukubaliana na ndoa bila kulazimishwa au kudanganywa. Ndoa za mpangilio, ambapo watu wawili wanakubaliana kwa uhuru kuoana, ni tofauti na kulazimishwa kuoana. Ndoa za kupangwa ni za kisheria katika Australia. Ni kinyume cha sheria kuchukua au kutuma mtu kwenda nchi nyingine kwa ndoa za kulazimishwa au kupata mtu mwingine kuandaa hii. Ni lazima pia libainishwe kuwa kutoa mahari si mazoezi kimila katika Australia. Kuna huduma nyeti kitamaduni katika Australia ambayo inaweza kusaidia. Kwa habari zaidi, kwenda kwenye www.1800RESPECT.org.au

Kujamiana na sheria

Umri wa Ridhaa ya Sheria (umri kwamba sheria inatambua haki ya mtu kukubali kufanya ngono na mtu mwingine) inatofautiana kutoka jimbo kwa jimbo katika Australia. Hii ni miaka 16 kwa wanaume na wanawake katika nchi yote na maeneo isipokuwa Australia Kusini na Tasmania. Umri wa ridhaa kwa shughuli za ngono kati ya wapenzi wa jinsia ni kubwa katika Queensland. Kuna adhabu nzito kwa mtu yeyote aliyeshiriki katika shughuli za ngono na mtu chini ya umri wa ridhaa.

Tubako, pombe pamoja na sheria

Sigara ni marufuku katika maeneo mengi ya umma katika Australia, ikiwa ni pamoja na viwanja vya ndege, ofisi za serikali, na maeneo ya kazi. Sigara katika mikahawa, baa, vilabu na vituo vya ununuzi pia ni marufuku katika majimbo na wilaya nyingi. Pia ni kinyume cha sheria kuvuta sigara katika magari na watoto chini ya miaka 18 katika majimbo mengi. Maeneo yasiyo ya sigara mara nyingi, lakini si mara zote, yanaonekana kwa ishara.

Ni kinyume cha sheria kwa mtu yeyote kuuza bidhaa ya tumbaku kwa mdogo (yaani, mtu chini ya umri wa miaka 18). Kutoa tumbaku kwa mdogo pia ni marufuku katika majimbo na wilaya zaidi.

Kunywa pombe ni halali katika Australia lakini tu katika baadhi ya maeneo kwa nyakati fulani. Kunywa na kuuza pombe ni marufuku katika maeneo mengi ya umma. Ni kinyume cha sheria kwa mtu yeyote kuuza au kusambaza pombe kwa mdogo (mtu chini ya umri wa miaka 18). Pia ni kinyume cha sheria kwa mdogo kunywa pombe isipokuwa juu ya mali binafsi kama vile nyumba ya kibinafsi. Hata ingawa ni kisheria kwa wadogo kunywa nyumbani, kwa ujumla kunachukuliwa kijamii halikubaliki kwa usalama wao na afya yao. Kwa habari zaidi, kwenda kwenye:

- www.quitnow.gov.au
- www.alcohol.gov.au

Madawa na sheria

Ingawa sisi hufikiria baadhi ya dawa kama kuwa kisheria na nyingine kuwa haramu, madawa mengi ya kulevya ni mahali fulani katikati. Baadhi ya vitu ni ya kisheria, lakini kuna sheria inayokataza matumizi yao au kuuza. Nyingine ni kinyume cha sheria kutumia, kumiliki au kuzalisha. Kuagiza au kuleta madawa ya kulevya kuingia Australia ni kosa kubwa na adhabu ni pamoja na muda katika jela. Makosa mengine ni pamoja na kuwa, kuongezeka, kuvuna, kuuza au kutumia dawa za kulevya. Pia kuna sheria ya kuzuia kuendesha gari wakati chini ya ushawishi wa madawa ya kulevya na vituo vya kupima bila taratibu maalum ambavyo kusimamiwa na polisi wanaweza kisheria kuuliza wewe kuvuta juu wakati wa kuendesha gari kwa kutoa sampuli ya mate ili kupima. Sheria na adhabu ni tofauti kati ya kila jimbo na wilaya. Pia lazima tahadhari kutumika kwa kuendesha gari baada ya kuchukua dawa za tiba. Kwa habari zaidi, kwenda kwenye www.drugs.health.gov.au

Udanganyifu na sheria

Lazima wateja daima kutoa taarifa sahihi kuhusu hali yao ya familia na kipato kwa vyombo vya serikali kama Idara ya Huduma za Binadamu na Ofisi ya Ushuru ya Australia. Kuna adhabu kwa kutoa taarifa za kupotosha kwa vyombo vya serikali ikiwa ni pamoja na hasara ya malipo ya mapato ya msaada na kulipa na kurudisha fedha kwa serikali.

Faragha na sheria

Australia ina sheria ya kulinda siri ya watu binafsi. Mashirika yote ya serikali lazima kufuata Sheria ya Faragha 1988 (*Privacy Act 1988*) ambayo inasema jinsi maelezo yako binafsi lazima kuhifadhiwa, kutumika na kukusanywa. Mashirika mengi yasiyo ya serikali yana taarifa ya faragha kwamba anayosema watu jinsi habari zao binafsi inaweza kutumika. Kama wewe unahisi wasiwasi jinsi taarifa yako binafsi imekuwa ikutumika unaweza kuwasiliana na Ofisi ya Kamishna wa Shirikisho ya Faragha. Kwa habari zaidi, kwenda kwenye www.oaic.gov.au na utafute 'Australian Privacy Principles'.

Usaidizi wa Kisheria

Usaidizi wa Kisheria (Legal Aid) ni huduma ya kisheria inayofadhiliwa na serikali na ofisi katika kila jimbo na wilaya ya Australia. Inatoa uwakilishi wa kisheria kwa wale ambao wanashindwa kumudu mwanasheria binafsi, kama vile ushauri wa kisheria na msaada. Kama una wasiwasi kisheria, zungumza na mfanyikazi wa kesi yako kwa habari ya mawasiliano ya Kituo chako cha karibu cha Usaidizi wa Kisheria. Kwa habari zaidi, kwenda kwenye www.australia.gov.au/content/legal-aid

Toleo la Marekebisho (Aprili 2018)

Australian Government
Department of Social Services

Inaletwa kwako na Shirika la Uhamiaji la
Kimataifa kwa niaba ya Idara ya Huduma
za Jamii nchini Australia

